

Zmiany do Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych (2005) – aktualizacja informacji (stan na czerwiec 2024 r.)

W maju 2024 r., podczas 77. sesji Światowego Zgromadzenia Zdrowia (WHA77) przyjęte zostały poprawki do Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych (2005) (MPZ, ang. *International Health Regulations, IHR*). Państwa członkowskie przyjęły pakiet poprawek w drodze konsensusu. Dokument oryginalny w języku angielskim wraz z zaznaczonymi pogrubionym tekstem przyjętymi poprawkami jest dostępny pod następującym linkiem: https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA77/A77_ACONF14-en.pdf.

Zaakceptowane poprawki obejmują dostosowanie MPZ do rozwoju nowych technologii (dopuszczone zostało wykorzystywanie dokumentów cyfrowych), a także związane z nimi przyspieszenie przepływu informacji i koordynacji, usprawnienie ochrony danych osobowych, powierzenie Dyrektorowi Generalnemu WHO dodatkowych zadań w zakresie wsparcia dla państw członkowskich oraz wzmocnienie kontroli państw członkowskich nad realizacją postanowień MPZ. Odrzucone zostały postulaty dotyczące przyznania WHO większych uprawnień wobec państw członkowskich oraz nakładające na państwa zobowiązania finansowe, a także inne powinności związane z transferem technologii i know-how.

Prace nad nowelizacją MPZ zapoczątkowane zostały w 2021 r., jako pokłosie rekomendacji końcowych Niezależnego Panelu ds. Gotowości i Reagowania Pandemicznego (*Independent Panel for Pandemic Preparedness and Response, IPPPR*) oraz Grupy Roboczej ds. Wzmocnienia Gotowości i Reagowania WHO na Kryzysy Zdrowotne (*Working group on strengthening WHO preparedness and response to health emergencies, WGPR*). Oba te ciała wskazały na niedostosowanie Przepisów w ich obecnym kształcie do realiów współczesnego świata, biorąc pod uwagę doświadczenia z przebiegu pandemii COVID-19.

Do dyskusji o nowelizacji MPZ państwa członkowskie zgłosiły ponad 300 propozycji zmian dla 33 z 66 artykułów MPZ. Pierwsze spotkanie Grupy Roboczej ds. Nowelizacji Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych (*Working Group on International Health Regulations, WGIHR*) odbyło się w listopadzie 2022 r. Do maja 2024 r., odbyło się osiem sesji WGIHR oraz szereg spotkań międzysesyjnych. Zgłoszone przez państwa członkowskie propozycje poprawek w języku angielskim można znaleźć na stronie internetowej WGIHR: https://apps.who.int/gb/wgihr/pdf_files/wgihr1/WGIHR_Submissions-en.pdf. Stanowisko Polski (jak i pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej, w odniesieniu do poprawek omawianych podczas spotkań WGIHR) było prezentowane przez unijny zespół negocjacyjny, który prowadził prace w imieniu wszystkich państw członkowskich UE. Przedstawiciele UE prezentowali stanowiska, które były akceptowane przez wszystkie państwa unijne. W trakcie procesu negocjacyjnego, państwa mogły wygłaszać własne komentarze i opinie, niebędące w sprzeczności z unijną pozycją. Należy zaznaczyć, że w przypadku braku zgody państw unijnych odnośnie do wspólnych opinii, negocjatorzy UE nie wygłaszali wspólnego stanowiska. Negocjacje toczyły się nieprzerwanie do ostatniego dnia WHA77, czego rezultat stanowi uzgodniony w maju 2024 r. pakiet zmian.

Zgodnie z poprzednimi komunikatami MZ na temat Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych i poprawek do nich (dostępnymi pod niniejszymi adresami: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/zmiany-do-miedzynarodowych-przepisow-zdrowotnych->

[2005--aktualizacja-informacji-
stan-na-listopad-2023-r](https://www.gov.pl/web/zdrowie/postepy-w-pracach-nad-tzw-traktatem-pandemicznym-who-oraz-zmianami-miedzynarodowych-przepisow-zdrowotnych-2005--aktualizacja-informacji-
stan-na-sierpien-2023-r)

oraz

[https://www.gov.pl/web/zdrowie/postepy-w-pracach-nad-tzw-traktatem-pandemicznym-who-oraz-zmianami-miedzynarodowych-przepisow-zdrowotnych-2005--aktualizacja-informacji-
stan-na-sierpien-2023-r](https://www.gov.pl/web/zdrowie/postepy-w-pracach-nad-tzw-traktatem-pandemicznym-who-oraz-zmianami-miedzynarodowych-przepisow-zdrowotnych-2005--aktualizacja-informacji-
stan-na-sierpien-2023-r)), w świetle polskiego prawa, w tym przede wszystkim Ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 127, z późn. zm.), Międzynarodowe Przepisy Zdrowotne (2005) nie są umową międzynarodową. MPZ nie zastępują polskich przepisów dot. zarządzania zagrożeniami zdrowia publicznego i nie są bezpośrednio wdrożone do polskiego porządku prawnego. Biorąc jednak pod uwagę korzyści i zasadność ich stosowania, wynikające z faktu, że wszyscy członkowie Światowej Organizacji Zdrowia podjęli polityczne zobowiązanie do ich przestrzegania i fakt, że są one uznany międzynarodowym standardem, postanowienia Przepisów są uwzględniane przy pracach legislacyjnych.

Należy podkreślić, że Międzynarodowe Przepisy Zdrowotne nie zastępują krajowych przepisów prawnych w zakresie zarządzania zagrożeniami zdrowia publicznego. MPZ mają za zadanie wspierać i uzupełniać przepisy krajowe w celu lepszego zabezpieczenia wszystkich państw przed transgranicznymi zagrożeniami dla zdrowia, poprzez określenie zasad współpracy międzynarodowej. Zadania w zakresie realizacji postanowień MPZ znajdują się w kompetencjach Głównego Inspektoratu Sanitarnego, zaś Krajowy Punkt Kontaktowy ds. MPZ jest umiejscowiony w strukturach Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego.